

УДК 351

О. М. Макаренко,
здобувач магістратури кафедри управління охороною здоров'я та публічного
адміністрування, Національний університет охорони здоров'я України імені П.А. Шупика
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6718-2246>
Р. В. Палагусинець,
д. держ. упр., к. е. н., заступник керівника відділу Управління забезпечення
міжпарламентських зв'язків Апарату Верховної ради України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1399-7164>
О. О. Кравченко,
к. ю. н., доцент кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування,
Національний університет охорони здоров'я України імені П.А. Шупика
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8561-7426>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.10.137

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄС ВПРОДОВЖ УСЬОГО ПЕРІОДУ ПРАГНЕННЯ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

О. Makarenko,
Postgraduate student of the Department of Management health care and public administration,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine
R. Palagusynets,
Doctor of Sciences in Public Administration, PhD in Economics, Deputy Head of Division,
Inter-Parliamentary Relations Directorate of the Parliament of Ukraine
O. Kravchenko,
PhD in Law, Associate Professor of the Department of Healthcare Management
and Public Administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine

ANALYSIS OF THE PROBLEMS OF HARMONIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION
WITH THE EU THROUGH STRIVING FOR EUROPEAN INTEGRATION

У цьому дослідженні розглядаються проблеми гармонізації законодавства на різних етапах інтеграції, підкреслюється важливість подолання цих викликів для досягнення політичної асоціації, економічної інтеграції та загальної співпраці між Україною та ЄС. Основна мета цього дослідження — проаналізувати проблеми, що виникають під час гармонізації українського законодавства з ЄС, оцінити поточний рівень їх вирішення та надати рекомендації щодо подальшого розвитку політики та реформування. У дослідженні використано поєднання якісних та кількісних методів дослідження, включаючи аналіз документів, тематичні дослідження та експертні інтерв'ю. Аналіз охоплює різні етапи європейської інтеграції України: від Угоди про партнерство та співробітництво до Рішення про надання Україні статусу кандидата в ЄС. Дослідження визначає кілька ключових проблем у процесі гармонізації, таких як технічні перешкоди, переклад та адаптація документів ЄС, визначення пріоритетних сфер для гармонізації, неефективна імплементація, слабкі інституції, корупція, обмежена фінансова та технічна допомога, політична нестабільність, недостатня прозорість законодавчого процесу, відсутність зв'язку з

внутрішніми реформами, а також м'який правовий характер положень. Вирішення цих проблем має вирішальне значення для просування верховенства права та належного врядування в Україні. Результати дослідження мають практичне значення для політиків, зацікавлених сторін та експертів, залучених до процесу європейської інтеграції, оскільки містять комплексний аналіз перешкод, які необхідно подолати для прискорення прогресу України на шляху до членства в ЄС.

Гармонізація українського законодавства з ЄС є складним і багатограним процесом, який пройшов кілька етапів — від Угоди про партнерство та співробітництво до чинного рішення про отримання статусу кандидата в ЄС. За ці роки Україна досягла значного прогресу у приведенні своїх законів та нормативно-правових актів у відповідність до стандартів ЄС у різних галузях, але виклики залишаються. Основні проблеми, з якими стикається процес гармонізації, включають обмежену політичну волю, недостатню адміністративну спроможність, корупцію, слабкі механізми правозастосування та опір з боку зацікавлених сторін. Хоча деякі з цих проблем були частково вирішені, необхідні подальші зусилля для їх повного подолання. Зовнішні фактори, такі як війна з Росією, що спричиняє вразливість до економічних потрясінь, також впливають на процес гармонізації.

This study examines the problems of legislative harmonization at different stages of integration, emphasizing the importance of overcoming these challenges to achieve political association, economic integration, and general cooperation between Ukraine and the EU. The main objective of this study is to analyze the problems encountered in the process of harmonization of Ukrainian legislation with the EU, assess the current level of their solution, and provide recommendations for further policy development and reform. The study uses qualitative and quantitative research methods, including document analysis, case studies, and expert interviews. The analysis covers different stages of Ukraine's European integration: from the Partnership and Cooperation Agreement to the Decision on granting Ukraine the EU candidate status. The study identifies several key problems in the harmonization process, such as technical obstacles, translation and adaptation of EU documents, identification of priority areas for harmonization, ineffective implementation, weak institutions, corruption, limited financial and technical assistance, political instability, lack of transparency in the legislative process, lack of linkage to domestic reforms, and soft legal provisions. Addressing these challenges is crucial for promoting the rule of law and good governance in Ukraine. The study results are of practical importance for policymakers, stakeholders, and experts involved in the European integration process, as they provide a comprehensive analysis of the obstacles that need to be overcome to accelerate Ukraine's progress toward EU membership.

The harmonisation of Ukrainian legislation with the EU is a complex and multifaceted process that has gone through several stages, from the Partnership and Cooperation Agreement to the current decision to obtain EU candidate status. Over the years, Ukraine has made significant progress in aligning its laws and regulations with EU standards in various areas, but challenges remain. The main problems facing the harmonisation process include limited political will, insufficient administrative capacity, corruption, weak enforcement mechanisms and resistance from stakeholders. While some of these challenges have been partially addressed, further efforts are needed to fully overcome them. External factors, such as the war with Russia, which causes vulnerability to economic shocks, also affect the harmonisation process.

*Ключові слова: гармонізація законодавства, євроінтеграція, ЄС, Україна, війна.
Key words: harmonization of legislation, European integration, EU, Ukraine, war.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Процес гармонізації українського законодавства з правом ЄС є важливим аспектом прагнення України до європейської інтеграції. На різних етапах інтеграції, починаючи з Угоди про партнерство та співробітництво (УПС) і закінчуючи нинішнім рішенням Європейського Союзу про надання Україні офіційного статусу кандидата на вступ до ЄС, Україна стикалася з численними

проблемами у приведенні своїх законів та нормативно-правових актів у відповідність до стандартів ЄС. Ці виклики стримують темпи та ефективність процесу гармонізації, впливаючи на загальний прогрес України на шляху до європейської інтеграції.

Однак, незважаючи на ці виклики, Україна досягла значного прогресу в гармонізації свого законодавства із законодавством ЄС у деяких сферах, таких як конку-

Таблиця 1. Ключові етапи інтеграції України до ЄС

Стадія	Опис
14 червня 1994 року Угода про партнерство та співробітництво (УПС) [6]	УПС створила правову основу для політичного діалогу, торгівлі, інвестицій та співробітництва між Україною та ЄС у різних сферах. Вона започаткувала процес гармонізації, заохочуючи Україну до прийняття європейських законів і стандартів [1].
2004 рік Європейська політика сусідства (ЄПС)	ЄПС спрямована на зміцнення відносин між ЄС та його сусідами, включаючи Україну. Вона забезпечує основу для глибшої інтеграції та прийняття норм, цінностей і стандартів ЄС.
Травень 2009 року Східне партнерство (СхП)	Східне партнерство - це регіональна ініціатива в рамках Європейської політики сусідства, спрямована на шість країн Східної Європи та Південного Кавказу, включаючи Україну. Вона спрямована на сприяння політичній асоціації, економічній інтеграції та гармонізації законодавства з ЄС.
1 вересня 2017 року Угода про асоціацію (УА) [2]	УА є всеосяжною правовою базою, спрямованою на поглиблення політичних та економічних зв'язків між Україною та ЄС. Вона містить положення про політичний діалог, торгівлю та наближення законодавства до стандартів ЄС у різних секторах, таких як енергетика, навколишнє середовище та транспорт.
1 вересня 2017 року Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ПВЗВТ)	ПВЗВТ має на меті створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, що сприятиме доступу до ринків та економічній інтеграції. Угода вимагає від України прийняття законодавства ЄС у таких сферах, як конкуренція, інтелектуальна власність та державні закупівлі.
23 червня 2022 року Рішення ЄС про надання Україні офіційного статусу кандидата на вступ до ЄС [3]	Це рішення визнає значний прогрес, досягнутий Україною у гармонізації свого законодавства з нормами ЄС, та відзначає зусилля України на шляху до європейської інтеграції. Надання офіційного статусу кандидата є важливою віхою на шляху інтеграції України та відображає зобов'язання ЄС підтримувати прагнення України до членства в ЄС.

ренція, права інтелектуальної власності та державні закупівлі. Цей прогрес знайшов своє відображення у рішенні ЄС надати Україні офіційний статус кандидата на вступ до ЄС. Однак вже сьогодні варто сказати, що для України необхідні подальші зусилля для подолання перешкод, що залишилися, і досягнення всебічної гармонізації в усіх секторах.

Для прискорення прогресу України на шляху до європейської інтеграції необхідно зміцнювати інституційну спроможність, підвищувати прозорість та підзвітність, забезпечувати сталість поточних реформ та боротися з корупцією. Водночас ЄС має продовжувати надавати фінансову, технічну підтримку та підтримку з розбудови потенціалу, щоб допомогти Україні у вирішенні проблем, що залишилися. Зосередившись на цих питаннях і сприяючи тіснішій співпраці, Україна та ЄС можуть працювати разом, щоб забезпечити успіш процесу гармонізації та сприяти інтеграції України до європейської спільноти.

ОГЛЯД НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Література, присвячена визначенню проблем гармонізації законодавства, є обмеженою та застарілою. Проте вітчизняні науковці зробили значний внесок у розуміння складнощів та наслідків процесу гармонізації. Одним із ключових досліджень є стаття Н.М. Пархоменко, яка розглядає методологічні аспекти гармонізації законодавства України з європейським та міжнародним правом, виокремлюючи різні етапи та види гармонізації. Іншим важливим джерелом є матеріали Другої всеукраїнської науково-практичної конференції, які містять

грунтовні доповіді із загальнотеоретичних проблем адаптації правової системи України до законодавства Європейського Союзу. Ці джерела дають цінне уявлення про різні аспекти процесу гармонізації, включаючи його теоретичні засади, методологічні підходи, етапи та проблеми. Однак існує потреба в оновлених дослідженнях та аналізі, які б відображали поточний стан процесу гармонізації та враховували нові виклики, що з'явилися з плином часу.

МЕТА СТАТТІ

Мета дослідження — проаналізувати проблеми гармонізації законодавства в Україні протягом усього періоду її прагнення до європейської інтеграції. Цей аналіз допоможе виявити найбільш значущі проблеми, які перешкоджали процесу гармонізації, оцінити поточний рівень вирішення цих проблем, а також надати інформацію для подальшої розробки політики та проведення реформ.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Гармонізація українського законодавства із законодавством ЄС — це складний і безперервний процес, який був запущений практично відразу, як тільки Україна отримала незалежність. Цей процес спрямований на приведення законів і нормативно-правових актів України у відповідність до стандартів ЄС у різних секторах. Перш ніж розглядати проблеми, з якими зіткнувся процес гармонізації законодавства, доцільно визначити ключові етапи інтеграції вітчизняного законодавства до ЄС. Складемо таблицю 1.

Таблиця 2. Ідентифікація ключових проблем гармонізації законодавства України до ЄС впродовж періоду прагнення до євроінтеграції

Етап (період)	Заходи з гармонізації законодавства	Проблеми
УПС (1994-2004)	Узгодження законодавства у сфері торговельно-економічного співробітництва	Технічні перешкоди Переклад та адаптація документів ЄС Визначення пріоритетних сфер гармонізації Форми гармонізації
ЄПС (2004 р. і далі)	Ухвалення Плану дій Україна-ЄС	Неефективна імплементація, слабкі інституції, корупція, обмежена фінансова та технічна допомога, політична нестабільність, непрозорість законодавчого процесу
СхП (2009 р. і далі)	Ухвалення Порядку денного асоціації	Відсутність чіткості щодо термінів М'який правовий характер положень Відсутність нагляду Відсутність зв'язку з внутрішніми реформами
УА (2014 р. і далі)	Імплементація детальної дорожньої карти зближення законодавства	Відсутність чіткого визначення гармонізації Рамковий характер гармонізації Потреба у відповідних нормативно-правових актах та інституційних механізмах Дії на міжнародному та національному рівнях
ПВЗВТ (з 2016 року)	Гармонізація законодавства у сфері торгівлі	Нетарифні бар'єри, затримки у впровадженні реформ, обмеженість потенціалу, корупція, проблеми з дотриманням стандартів ЄС щодо безпеки та якості продукції, вразливість до зовнішніх економічних потрясінь
Рішення ЄС про надання Україні офіційного статусу кандидата на вступ до ЄС	Гармонізація законодавства у всіх сферах	Контроль за процесом гармонізації Співпраця та спільні рекомендації Зобов'язання щодо відкриття ринку Залучення різних зацікавлених сторін

Джерело: [8].

На кожному етапі інтеграційного процесу Україна робила кроки для гармонізації свого законодавства з ЄС. Розглянемо основні дії України щодо гармонізації законодавства в період євроінтеграції.

— Угода про партнерство та співробітництво (УПС) — 1994—2004 роки. На етапі УПС Україна почала приводити своє законодавство у відповідність до стандартів ЄС у різних секторах. Основна увага була зосереджена на торговельно-економічному співробітництві, але воно також включало певне політичне та правове зближення.

— Європейська політика сусідства (ЄПС) — з 2004 року. В рамках ЄПС Україна почала працювати над більш повним узгодженням законодавства з ЄС. У 2005 році країна прийняла План дій Україна-ЄС [4], який окреслив широке коло цілей зближення законодавства, включаючи сфери юстиції, свободи та безпеки, економічні та соціальні реформи, а також секторальне співробітництво. ЄПС також надала технічну допомогу та фінансову підтримку, щоб допомогти Україні впровадити необхідні реформи.

— Східне партнерство (СП) — 2009 рік і далі. Східне партнерство посилювало цілі ЄПС та запровадило додаткові сфери співпраці, такі як енергетична безпека, охорона довкілля та транспорт. У 2009 році Україна прий-

няла Порядок денний асоціації, який замінив План дій Україна-ЄС і визначив більш конкретні пріоритети для наближення законодавства [5]. В рамках Східного партнерства Україна брала участь у різних багатосторонніх платформах, експертних групах та ініціативах з розбудови потенціалу, спрямованих на підтримку її зусиль з гармонізації законодавства.

— Угода про асоціацію (УА) — 2014 рік і далі. УА, завдяки своєму всеохоплюючому характеру, суттєво активізувала процес гармонізації. Вона надала детальну дорожню карту для наближення законодавства у багатьох секторах, таких як енергетика, навколишнє середовище, транспорт і сільське господарство. УА також створила спеціальну інституційну структуру для моніторингу та сприяння імплементації угоди, включаючи Раду асоціації, Комітет асоціації та різні підкомітети.

— Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ПВЗВТ) — 2016 рік і далі. Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі, як частина УА, зосереджена на гармонізації законодавства у сфері торгівлі. Україна взяла на себе зобов'язання прийняти законодавство ЄС у таких сферах, як конкуренція, права інтелектуальної власності та державні закупівлі. Це вимагало значних реформ у таких сферах, як митні процедури, технічні регламенти, санітарні та фітосанітарні

заходи. Угода про ПВЗВТ також запровадила механізм вирішення спорів для вирішення питань, пов'язаних з торгівлею, що виникають у процесі гармонізації законодавства.

— Рішення ЄС про надання Україні офіційного статусу кандидата на вступ до ЄС 2022 року — Україна доклала значних зусиль для гармонізації свого законодавства із законодавством ЄС, прагнучи отримати статус кандидата на вступ до ЄС. Ці зусилля охоплюють різні сектори і зосереджені на ключових сферах реформ, спрямованих на приведення законодавства у відповідність до стандартів ЄС, прокладаючи шлях до поглиблення політичної асоціації, економічної інтеграції та загальної співпраці з ЄС. Деякі з помітних кроків, зроблених Україною в цьому напрямку: Україна прийняла, змінила та впровадила численні закони для приведення їх у відповідність до законодавства ЄС. Цей процес охопив широкий спектр сфер, таких як конкуренція, права інтелектуальної власності, державні закупівлі, навколишнє середовище, енергетика, транспорт і сільське господарство. Угода про асоціацію та поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі (ПВЗВТ) надали Україні широку дорожню карту для досягнення гармонізації законодавства. Посилення інституційної спроможності було важливим для України в процесі гармонізації. Країна створила або реструктуризувала різні агентства, регуляторні органи та міністерства, щоб забезпечити ефективне впровадження та дотримання законів, сумісних з ЄС. Це включає створення Антикорупційного суду та реформування судової системи.

Кожен етап гармонізації законодавства стикався із низкою проблем в різних сферах, які вимагали дій уряду та відповідних інституцій. Визначимо перелік ключових проблем гармонізації законодавства України у табл. 2.

На етапі підписання угоди про партнерство та співробітництво з 1994 по 2004 роки законотворчі органи зіткнулися із низкою проблем. Більшою мірою це були технічні та інші перешкоди, пов'язані із підготовкою законодавчої бази. Розглянемо їх.

— Технічні перешкоди. Однією з головних проблем у гармонізації законодавства з ЄС є технічні перешкоди, які виникають через великий обсяг документів ЄС, які необхідно перекласти та інкорпорувати в національну правову систему. У випадку України обсяг актів, визначених як пріоритетні, становить майже 8 000 сторінок, що є значною перешкодою для добровільної гармонізації.

— Переклад та адаптація документів ЄС. Переклад та адаптація документів ЄС до національних правових систем є ще одним викликом. Цей процес вимагає значних ресурсів, включаючи час, гроші та експертизу. У випадку України для початку процесу гармонізації необхідно було перекласти принаймні частину документів ЄС українською мовою.

— Визначення пріоритетних сфер гармонізації. Визначення сфер законодавства, які потребують гармонізації з правом ЄС, має вирішальне значення для процесу гармонізації. У Білій книзі Комісії ЄС 1995 року визначено пріоритети гармонізації законодавства для країн Центральної та Східної Європи. Однак простого пере-

ліку пріоритетних сфер було недостатньо для того, щоб розпочати процес гармонізації.

— Форми гармонізації. Існують різні форми гармонізації, які можуть бути прийняті для приведення національного законодавства у відповідність до права ЄС. У випадку України однією з форм гармонізації у сфері захисту прав інтелектуальної власності було визначено прийняття національних нормативно-правових актів, які певною мірою враховують положення вторинного права ЄС. Однак вибір відповідної форми гармонізації залежить від різних факторів, включаючи конкретну сферу законодавства та особливості національної правової системи [7].

Що стосується періоду з 2004 по 2019 роки, коли було ухвалено план дії Україна-ЄС, порядок денний асоціації та входження до Спільного партнерства.

— Відсутність чіткості щодо термінів. Угода про партнерство та співробітництво (УПС) практично нічого не говорить про терміни гармонізації, за винятком сфери захисту прав інтелектуальної власності, де Україна мала виконати свої зобов'язання за Угодою протягом п'яти років. Відсутність ясності щодо термінів гармонізації може призвести до затримок і невизначеності в процесі гармонізації.

— М'який правовий характер положень. Аналіз положень УПС та інших пов'язаних з нею документів свідчить про те, що вони належать до категорії "м'якого права", тобто в них викладено переважно наміри, а не чіткі зобов'язання сторін. Цей фактор поставив просування гармонізації законодавства в залежність від зацікавленості сторін, що, в свою чергу, надало їхнім діям політичного забарвлення. Тому процес гармонізації може бути підпорядкований політичним міркуванням, а не ґрунтуватися на чітких правових вимогах.

— Відсутність нагляду. Основним недоліком гармонізації українського законодавства з правом ЄС на основі УПС була відсутність нагляду за цим процесом з боку компетентних українських інституцій та Європейського Союзу. Відсутність ефективних механізмів моніторингу може призвести до невиконання зобов'язань, уповільнити процес гармонізації або навіть призвести до прийняття непослідовних або невідповідних законів.

— Відсутність зв'язку з внутрішніми реформами. Гармонізація законодавства не була пов'язана з процесом внутрішніх реформ в Україні. Гармонізація може бути ефективною лише тоді, коли вона інтегрована в ширший контекст внутрішніх реформ, які стосуються різних аспектів урядування, верховенства права та інституційної спроможності. Відсутність координації між процесом гармонізації та внутрішніми реформами може призвести до неповних або непослідовних реформ, які не досягнуть поставлених цілей.

На етапі підписання угоди з асоціацією в 2014 році до основних проблем гармонізації законодавства віднесено наступні.

— Відсутність чіткого визначення гармонізації. Угода про асоціацію та інші міжнародні угоди ЄС не містять визначення поняття "гармонізація". Використання різних термінів, таких як "зближення", "законодавче наближення", "регуляторне наближення" та "гармонізація", наводить на думку, що в Угоді йдеться про різні способи реалізації одного й того самого процесу. Це

може створювати двозначність і плутанину, що ускладнює ефективне впровадження гармонізації.

— Рамковий характер гармонізації. Гармонізація має рамковий характер, а її імплементація вимагає прийняття відповідних нормативно-правових актів, створення необхідних інституційних механізмів та певних дій як на міжнародному рівні відносин між сторонами, так і в правових рамках України та Союзу. Це свідчить про те, що процес гармонізації є складним і потребує комплексного підходу, включаючи залучення різних зацікавлених сторін, координацію зусиль та відповідне ресурсне забезпечення.

— Потреба у відповідних нормативно-правових актах та інституційних механізмах. Впровадження гармонізації вимагає прийняття відповідних нормативно-правових актів та створення необхідних інституційних механізмів. Це є складним завданням, оскільки вимагає значних ресурсів і досвіду для розробки та впровадження ефективних нормативно-правових актів та інституційних механізмів, які можуть підтримати процес гармонізації.

— Дії на міжнародному та національному рівнях. Здійснення гармонізації вимагає певних дій як на міжнародному рівні відносин між сторонами, так і в правових системах України та Союзу. Це підкреслює важливість співпраці та координації між сторонами, а також необхідність ефективної комунікації та обміну інформацією.

На етапі прийняття рішення ЄС про надання Україні офіційного статусу кандидата на вступ до ЄС виникали наступні проблеми.

— Контроль за процесом гармонізації. Інституції ЄС та органи співробітництва, створені відповідно до Угоди про асоціацію, повинні здійснювати контроль за процесом гармонізації. Україна має регулярно інформувати ЄС про заходи з гармонізації, а ЄС може надсилати до України спеціальні місії для нагляду за процесом гармонізації.

— Співпраця та спільні рекомендації. Результати нагляду мають обговорюватися в органах співробітництва, створених відповідно до Угоди, які ухвалюють спільні рекомендації щодо ефективності гармонізації. Ці рекомендації передаються до Ради асоціації, яка має ухвалити рішення про подальше відкриття внутрішнього ринку ЄС для України. Комітет з питань торгівлі, Підкомітет з питань санітарних та фітосанітарних правил та Митний комітет уповноважені переглядати зобов'язання сторін щодо відкриття ринків з урахуванням результатів гармонізації у конкретних сферах.

— Зобов'язання щодо відкриття ринку. Гармонізація законодавства пов'язана з відкриттям внутрішнього ринку ЄС для України. Комітет з питань торгівлі, Підкомітет з питань санітарних та фітосанітарних правил та Митний комітет можуть підготувати рекомендації щодо відкриття внутрішнього ринку ЄС у конкретних сферах з урахуванням результатів гармонізації. Це свідчить про те, що процес гармонізації — це не лише приведення законодавства у відповідність до права ЄС, а й виконання зобов'язань щодо відкриття ринків, що може сприяти подальшому посиленню торговельно-економічного співробітництва між сторонами.

— Залучення різних зацікавлених сторін. Нагляд за процесом гармонізації може передбачати участь інсти-

туцій, органів та агенцій ЄС, неурядових організацій, наглядових установ, незалежних експертів та інших зацікавлених сторін. Це підкреслює важливість залучення різних зацікавлених сторін до процесу гармонізації для забезпечення прозорості, підзвітності та ефективної імплементації.

Найбільшою проблемою гармонізації українського законодавства з правом ЄС на сьогодні є війна, яка розпочалася у 2014 році і триває донині. Російсько-українська війна суттєво вплинула на здатність країни ефективно працювати над реформами у сфері права та державного управління, які необхідні для гармонізації українського законодавства з правом ЄС. Війна відволікла ресурси від реформ і створила складну безпекову ситуацію, що ускладнює повноцінну взаємодію України з ЄС у процесі гармонізації. Воєнні дії також призвели до переміщення людей і руйнування інфраструктури, що ще більше ускладнило завдання гармонізації. Продовження війни та невизначеність, яку вона приносить, ще більше затримують прогрес України в процесі гармонізації, роблячи його однією з головних перешкод на шляху до тіснішої інтеграції з ЄС. Перемога у війні та відновлення миру і стабільності в Україні є вкрай важливими для повноцінної взаємодії України з ЄС та ефективного впровадження необхідних для гармонізації реформ.

ВИСНОВКИ

Отже, гармонізація українського законодавства з ЄС є складним і багатограним процесом, який пройшов кілька етапів — від Угоди про партнерство та співробітництво до чинного рішення про отримання статусу кандидата в ЄС. За ці роки Україна досягла значного прогресу у приведенні своїх законів та нормативно-правових актів у відповідність до стандартів ЄС у різних галузях, але виклики залишаються.

Основні проблеми, з якими стикається процес гармонізації, включають обмежену політичну волю, недостатню адміністративну спроможність, корупцію, слабкі механізми правозастосування та опір з боку зацікавлених сторін. Хоча деякі з цих проблем були частково вирішені, необхідні подальші зусилля для їх повного подолання. Зовнішні фактори, такі як війна з Росією, що спричиняє вразливість до економічних потрясінь, також впливають на процес гармонізації.

Для досягнення більш комплексної та ефективної гармонізації законодавства Україні необхідно продовжувати зміцнювати свої інституції, підвищувати прозорість та підзвітність, впроваджувати та забезпечувати дотримання прийнятого законодавства, а також забезпечувати сталість поточних реформ. ЄС, у свою чергу, має продовжувати надавати фінансову, технічну допомогу та допомогу з розбудови спроможності, щоб підтримати зусилля України та допомогти вирішити виклики, що залишилися.

Література:

1. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2022 рік. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/zvit_pro_vykonannya_ugody_pro_asociaciyu_za_2022_rik.pdf

2. Муравйов В., Мушка Н. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Віче, 8, 2013. URL: <https://veche.kiev.ua/journal/3616/>

3. План дій "Україна — Європейський Союз". Європейський Союз, Україна; План, Міжнародний документ від 12.02.2005.

4. Порядок денний асоціації Україна — ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію. Україна, ЄС; Порядок, Нота, Міжнародний документ від 20.11.2009, 12.11.2009

5. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу. Указ Президента України

№ 515/98 від 11 червня 1998 р. — [Електронний ресурс]. — <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/615/98>

6. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. Україна, ЄС, Бельгія; Угода, Протокол, Міжнародний документ від 14.06.1994. Сайт ВРУ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012

7. Україна — кандидат в ЄС: які законодавчі зміни слід очікувати. Юрліга. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/212345_ukrana--kandidat-v-s-yak-zakonodavch-zmni-sld-ochkuvati

8. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one Part, and Ukraine, of the other Part. — [Електронний ресурс]. -http://glavcom.ua/pub/2012_11_19_EU_Ukraine_Association_Agreement_English.pdf

9. European Council conclusions, 23-24 June 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/57442/2022-06-2324-euco-conclusions-en.pdf>

References:

1. EU-UA (2023), "Report on the Implementation of the Association Agreement between Ukraine and the European Union for 2022", available at: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/zvit_pro_vykonannya_ugody_pro_asociaciyu_za_2022_rik.pdf (Accessed 10 April 2023).

2. Muraviov, V., & Mushka, N. (2013), "Harmonization of Ukrainian legislation with the law of the European Union within the framework of the Association Agreement between Ukraine and the EU", Viche, vol. 8, available at: <https://veche.kiev.ua/journal/3616/> (Accessed 10 April 2023).

3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2005), "Action Plan "Ukraine — European Union", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_693#Text (Accessed 10 April 2023).

4. Ukraine, EU. (2009), "Order of the Association Ukraine-EU for Preparation and Assistance in the Implementation of the Association Agreement", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_990#Text (Accessed 10 April 2023).

5. President of Ukraine (1998), Decree "On the Approval of the Strategy for Ukraine's Integration into the European Union", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/615/98> (Accessed 10 April 2023).

6. Website of the Verkhovna Rada of Ukraine (1994), "Ukraine and the European Communities and their Member States Partnership and Cooperation Agreement", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012 (Accessed 10 April 2023).

7. Yurliha (2022), "Ukraine — Candidate for the EU: What legislative changes to expect", available at: https://jurliga.ligazakon.net/news/212345_ukrana--kandidat-v-s-yak-zakonodavch-zmni-sld-ochkuvati (Accessed 10 April 2023).

8. Ukraine, EU (2012), "Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one Part, and Ukraine, of the other Part", available at: http://glavcom.ua/pub/2012_11_19_EU_Ukraine_Association_Agreement_English.pdf (Accessed 10 April 2023).

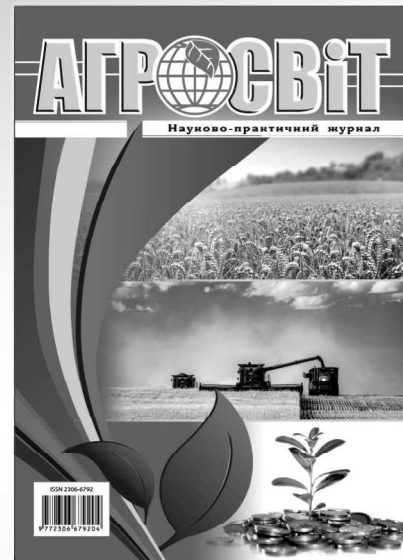
9. European Council. (2022), "European Council Conclusions", available at: <https://www.consilium.europa.eu/media/57442/2022-06-2324-euco-conclusions-en.pdf> (Accessed 10 April 2023).

Стаття надійшла до редакції 27.04.2023 р.

АГРОСВІТ

<https://nauka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292